

Emlékezés dr. Biedl Samuról

(Eimondolta dr. Pártos Ernő a Nemzeti Szabadságpárt gyászülésén)

Mult időben beszélni Biedl Samuról, akinek kézzszorítását még kezünkön érezzük és jellegzetes vitázó, vagy magyarázó hangja még füllünkben cseng, fájdalmas dolog. De méltóképen megemlékezni róla — akár a mi szűk körünkben is — olyan feladat, amely nálam hivatottabb tagtársat illetne. Hogy mégis vállalkoztam rá, ebben jó része van annak

Dr. Pártos Ernő

a távoli multba visszanyúló kapcsolatnak, amely Biedl Samuval összefűzött s amelynek emlékeit most úgy idézem magam elé, ahogy a rég letűnt fiatalság megőrzött emléktárgyait szoktuk öreg levelesládából előszedni.

Pontosan egyidősek voltunk s kora gyermekéveinktől diplománk megszerzéséig baráti együttélésünk szinte egyetlen napra sem szakadt meg.

A statisztika megállapítása szerint az ember átlagos életkora az utolsó száz évben egyre emelkedik. Talán sorsközösség az is, hogy a mi évjártunk kivétel a szabály alól. Sokszor tündököltünk el szomorúan azon, hogy amíg nálunk jóval idősebb évjártok érettségi találkozóin 60—70 éves emberek huszával-harmincával jelentek meg, addig a mi osztálytársaink sorát a korai halál annyira megtizedelte, hogy a találkozók megtartásáról le kellett mondanunk. Az utolsó decennium alatt a hajdani negyvenes létszám kettőre olvadt és most, hogy Biedl Samu is távozott, egymagam maradtam.

E szubjektív vonatkozásokról nem azért beszélek, hogy nevünket együtt emlitem, hanem hogy a közös mult emlékeivel adjak lendületet a vonalainak, amelyekkel Biedl Samu alakját szívem szerint igyekszem megrajzolni.

Akik robusztus egyéniségéhez, acélos jelleméhez illő szimbólumot keresnek, láttuk, valamennyien tölgyfához hasonlítják, amellyel alaptulajdonságai valóban egyeznek. De önöknek, akik a tölgyfát terebélyes kifejtettségében látják maguk előtt, el kell mondanom, hogy fiatal éveiben hajlékony volt, mint minden fiatal fa. Hajlott a szóra, hajlott a pajzán tréfára s mindenre, ami az ifjuság arany-

éveiben örömet, szépséget jelent. Mai szemmel talán nehéz elképzelni, de úgy van, hogy Biedl Samu, aki férfikorában maga a megtestesült rendszeresség és spártai szigorúság, valamikor egy vigkedélyű bohém könnyed gondtalanságával járta a legényélet vándorutját.

Mintha csak megérezte volna, hogy a közeledő férfikor komoly és halmozott feladatai annál több önfegyelemzésre és megtartóztatásra fogják kényszeríteni. A mult évek az egykor hajlékony faderekeit megkeményítették, de nemes tulajdonságain mit sem változtattak.

Biedl Samu gerinces törzsét sem hitelező szóval vagy kedvezéssel, sem fenyegetéssel meghajlítani nem lehetett.

Azt mondhatnám, hogy még a megcáfolhatatlan érvek előtt sem tudott meghajolni, ha meggyőződésével ellenkeztek.

Az 1920-as évek elejének pénzügyi reformjai idején az akkori pénzügyminiszter egy nagy horderejű rendeletet bocsátott ki, amelynek egyik pontja a homályos szövegezés folytán ellentétes értelmezésre adott alkalmat. Biedl Samuval vitakoztunk erről, de nem tudtunk egy véleményre jutni. Néhány nap múlva azután megjelent a pénzügyminiszternek egy magyarázó rendelete, amely az én felfogásomat igazolta. Amikor ezt Biedl Samu elé tártam, ez volt rá a válasza: »No, én ebből a magyarázatból csak azt látom, hogy a miniszter maga sem érti a saját rendeletét.«

Olyanok előtt, akik Biedl Samut nem ismerték, ez nyakasságnak tűnt volna. Mi azonban tudjuk, hogy az ilyen kijelentés nála csupán színes dialektikai fordulat s szavainak nem az volt az igazi értelmük, hogy a miniszter helytelenül magyarázta a saját rendeletét, hanem hogy *maga a rendelet rossz*. Hasonló, sőt ennél rövidebb gesztusokkal nem egyszer zárta le a nem kedvére való vitát.

Hogy ez a nagyszerű debatter, akinek a közéletben minden megszólalása akaratlanul is egy-egy szóbeli sikerrel kezdődött, mikor kezdett a napi politikával foglalkozni, nem tudnám pontosan megmondani, de azt hiszem, intenzívebben csak a villágháborút követő súlyos és zavaros időkben, amikor úgy látta, hogy a politizálás már nem ura kedvtelés, nem pipaszó melletti időtöltés, hanem honpolgári kötelesség.

De ellenzéki szellemének első megnyilatkozásáról van egy sokkal korábbi emlék. Joghallgató korunkban

az egyetemi ifjuság sűrűn rendezett hazafias tüntetéseket a kormánynak valamilyen Bécsből sugalt törvényjavaslata vagy intézkedése ellen.

Egyik uccai tüntetés alkalmával, amikor a parlamentből távozó miniszteri kocsik megdobálására is sor került, Biedl Samut is elragadta a temperamentuma, ő is elhajított egy követ. Én nem azonosítottam magamat ezzel az akciójával, amelyet ő — jól ismert széles mosolya kíséretében — következőképp indokolt meg: »A miniszterelnök csukott hintóban ül, tehát testi épségét nem veszélyeztettem. Ellenben a kő nagyot koppant a hintó oldalán, tehát hangot adott a közvéleménynek. Hát én, barátom, így bírálok a kormány eljárását, mivel szószékről nem bírálhatom.«

Azóta sokszor hallatta bíráló szavát a közélet porondján. A szavak néha keményebbek voltak a kőnél s ha célba találtak is, sohasem sebeztek, mert Biedl Samu — akár támadt, akár védett —

nem sebeket osztani, hanem javítani akart.

Személyek ellen nem harcolt, babérokra nem pályázott. Nyilatkozásai formailag is tökéletesek és lenyűgözők, de átütő erejüket nem frázisok-

Ne kísérletezzen, használja rendszeresen a híres Nagyenyedli Kovács krém-et

Eltünteti az arc bőr szépséghibáit, csodálni fogja. Ön is bámulatos hatását. Az arc megszépül, feltűnően tiszta üde lesz.

Éjjeli használatra kék } csomagolás
Nappali használatra sárga }
Figyelen a védjegyre!

ből szőtt cikornyás körmondatok adják meg, hanem az alapos tárgyismeret, higgadt megfontolás, szigorú tárgyilagosság és vaslogika, amellyel éveit jól áttekinthető, világos rendben felsorakoztatta.

A pártéletben szervező talentumának és politikai iskolázottságának megfelelő funkciót nem vállalt. E tekintetben olyan okok, amelyeket ismerünk és tisztelünk tartottunk, kifelé bizonyos foku tartózkodásra készítették. De bensejében nemcsak hűséges híve volt pártunknak, hanem szinte megtestesítője a párt eszményeinek és ha alakja a nagy nyilvánosság részére nem is volt mindig látható, mindenkor ott állt soraink mögött, hogy tanácsal, buzdító szóval támogassa mozgalmainkat.

Politikai meggyőzésében intranzigens. Legcsekélyebb elhajlást sem ismer attól az utvonaltól, amelyet pártunk országos vezére kijelölt, mert ebben az utvonaltól látja

az alkotmányosság, az alkotmányon alapuló jogegyenlőség és szabadságjogok védelmének felvonulási útját.

De ugyanígy jellemzi tisztult felfogását az az elfogultatlanság, amely különbséget tudott tenni a közéleti feladatok között s a városi önkormányzat ügyeibe sohase vitte be a pártpolitikát. Ha szükség volt rá, itt is bíralt, ellenvéleményét itt sem hallgatta el, de szavai éppen azért népszerűsültek osztatlan elismerésben és megbecsülésben, mert azok nem a pártember, hanem a városért dolgozó polgár megnyilatkozásai voltak.

A régi bölcsék mélységét és a mai ember széleskörű tudását egyesítette magában. Ezért tudott hozzászólásaival annyi nehéz kérdést megoldani, vagy megoldáshoz segíteni.

Magasan kiemelkedő egyénisége valóban megérdemli, hogy emlékét ne csak szívünkben őrizzük meg, hanem elménkbe is mélyen bevessük.

Szellemi és erkölcsi örökségünk ez az emlék, amelyet nagyértékű letétként kell pártunknak megőriznie. Tanításait, példaadását nem vitte magával az enyészetbe, azok nehéz időkben hasznos utmutatásul szolgálhatnak nekünk és az utánunk következőknek.

100.000

pengőt nyertek PETŐ-nél
egyetlen sorsjeggyel.

Az új sorsjátékra már lehet
venni

és

700.000

pengőt
nyerni

PETŐERNŐ

főárusítónál

Szeged, Széchenyi tér 2a.

Galiba József műszerész, Kossuth L. s. ut 6.

Fűzőtechnika remeke az
ARDOLUX GÁZTŰZHELY
GÁZTŰZHELYEK NÉLKÜL
5 egyszerre
5 EDÉNYBEN
süt,
főz,
forral
7 FILLÉRENT
óránként

Diitalan próbálózéshoz
kérem szíves meghívását

1 pillanat alatt
szál gyufával

tökéletes gázláng
nem petróleum, ennél fogva füst és szagmentes, a városi gáz kényelmét nyújtja. — Csak azután döntsön, ha az A R D Ó választékot látta.
Kényelmes részletfizetés. — Petróleum főzők darabja . . . P 25.—